

Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Bezledach

Pomysł na projekt: Ewa Rubach – koordynator ds. bibliotek

1. Nazwa i Cel Projektu

Nazwa projektu: " E-Sąsiedzi: Cyfrowa Transformacja Bibliotek Gminy Bartoszyce w Chmury Kultury"

Podtytuł (Hasło Promocyjne): **Łączymy pokolenia – budujemy lokalne dziedzictwo w sieci.**

Cel główny: Stworzenie interaktywnych, cyfrowych platform dostępu do dziedzictwa i edukacji regionalnej, aktywizujących mieszkańców w każdym wieku z terenu Gminy Bartoszyce.

Transformacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Bezledach i jej filii w **nowoczesne, cyfrowe centra animacji życia kulturalnego i edukacji regionalnej** poprzez efektywne zarządzanie poprzez wdrożenie "Chmur Kultury". Celem jest maksymalizacja dostępu do lokalnego dziedzictwa, aktywizacja społeczności oraz wzmocnienie poczucia tożsamości regionalnej w erze cyfrowej.

Cel szczegółowy: Powstaną trzy "Chmury Kultury" (Wirtualne Platformy)

Bibliotekarze, po szkoleniach, tworzą te platformy jako **praktyczne zadania projektowe**.

Adresaci Projektu: Mieszkańcy Gminy Bartoszyce, szczególnie młodzież, seniorzy, lokalni twórcy, nauczyciele i uczniowie z gminnych szkół podstawowych .

Wirtualna Platforma 1: "Sąsiedzi Barcji: Cyfrowe Historie Gminy Bartoszyce"

- **Opis:** Interaktywna mapa i archiwum narracyjne. Mieszkańcy (zwłaszcza seniorzy) przekazują bibliotekarzom (lub sami nagrywają) **historie mówione, fotografie, pamiątki** związane z konkretnymi ulicami, budynkami czy zanikającymi tradycjami Gminy.
- **Elementy Chmury:**
 - **Wirtualna Mapa Historii:** Punkty na mapie (np. dawne kina, szkoły, miejsca pracy) linkujące do opowieści i zdjęć.
 - **Podcasty Regionalne:** Krótkie nagrania historii mieszkańców, dostępne do pobrania.
 - **"Zdigitalizuj Pamiątkę":** Cykliczne spotkania w filiach, gdzie bibliotekarz pomaga zeskanować i opisać pamiątki rodzinne do włączenia w Chmurę.
- **Aktywizacja:** Seniorzy stają się **"Cyfrowymi Opowiadaczami"**, a młodzież może pomagać w nagrywaniu i montażu.

Wirtualna platforma 2: "Młodzi dla Dziedzictwa: Edukacyjna Strefa Gminy Bartoszyce"

- **Opis:** Platforma edukacyjna skierowana głównie do uczniów szkół podstawowych i średnich, wykorzystująca gamifikację.
- **Elementy Chmury:**

- **"Escape Room Gminy Bartoszyce"**: Wirtualna gra edukacyjna, w której trzeba rozwiązać zagadki oparte na lokalnej historii (np. Tajemnice Pałacu w Galinach).
- **Quizy i Fiszki**: Interaktywne testy wiedzy o herbacie, patronach, słynnych mieszkańcach i historii okolicznych wsi (np. Bezledy, Kinkajmy).
- **Konkurs na "Cyfrową Pocztówkę"**: Młodzież tworzy własne grafiki/filmy promujące Gminę, które są eksponowane w Chmurze.
- **Aktywizacja**: Młodzież nie tylko korzysta, ale i **współtworzy** treści, zwiększając poczucie przynależności.

Wirtualna Platforma 3: "Wirtualna Galeria Twórczości Gminnej"

- **Opis**: Cyfrowa przestrzeń dla lokalnych artystów, twórców ludowych i poetów z Gminy Bartoszyce.
- **Elementy Chmury**:
 - **Wirtualne Wystawy**: Prezentacja prac (malarskich, rzeźbiarskich, rękodzieła) w estetycznej formie cyfrowej.
 - **"Biblioteczny E-Tomik"**: Zbiór wierszy i opowiadań lokalnych autorów, dostępny online.
 - **Cyfrowe Lekcje**: Krótkie filmiki instruktażowe ("Jak zrobić coś regionalnego") prowadzone przez lokalnych rzemieślników.

Aktywizacja: Wzmocnienie lokalnego środowiska artystycznego i dostarczenie im nowoczesnego, szerokiego kanału promocji.

Trwałość i Zrównoważony Rozwój

- **Integracja Zasobów**: Wszystkie zebrane i stworzone cyfrowo materiały zostaną trwale zintegrowane z **zasobami cyfrowymi biblioteki**, stając się jej własnością i będą rozwijane po zakończeniu fazy promocyjnej.
- **Wewnętrzne Procedury**: Opracowanie **procedur aktualizacji** Chmur oraz **wewnętrznej instrukcji** dla nowo zatrudnianych bibliotekarzy, zapewniających ciągłość zarządzania projektami cyfrowymi.

2. Ogólna Charakterystyka Gminy Bartoszyce (Gmina Wiejska)

Gmina Bartoszyce, położona w **północno-wschodniej Polsce**, w centralnej części powiatu bartoszyckiego, w województwie **warmińsko-mazurskim**, ma charakter rolniczy i przygraniczny.

Położenie i Obszar

Gmina Bartoszyce jest **jedną z największych obszarowo gmin w Polsce**, zajmując powierzchnię około **428 km²**.

- **Geografia**: Gmina ma charakter typowo **wiejski** i okala swoim terenem Gminę Miejską Bartoszyce, stanowiącą siedzibę władz powiatu.

- **Przygraniczny Charakter:** Gmina leży w bliskiej odległości (ok. 17 km) od **granicy z Rosją** (Obwód Kaliningradzki), a przez pobliskie przejście graniczne w Bezledach biegnie dawny **szlak bursztynowy**. Bliskość granicy historycznie i gospodarczo wpływa na region.
- **Struktura:** W skład gminy wchodzi około **110 miejscowości**, z czego **58 to wsie**. Oznacza to znaczne rozproszenie ludności i dużą rolę filii bibliotecznych w zapewnieniu dostępu do kultury.
- **Środowisko:** Gmina jest obszarem cennych przyrodniczo krajobrazów, w tym chronionych terenów takich jak **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny** oraz obszary **Natura 2000**. Dominują tu **użytki rolne (ok. 71-73%)**, co podkreśla rolniczy charakter gospodarki.

Ludność i Struktura Demograficzna

Gmina jest duża obszarowo, ale charakteryzuje się **niską gęstością zaludnienia** (około 25-26 osób na km²).

- **Liczba Ludności:** Według stanu na dzień 31.12.2024 r. Gminę Bartoszyce zamieszkiwało – 10 404 osoby
- **Tendencje Demograficzne:** Gmina mierzy się z **ujemnym przyrostem naturalnym** oraz ujemnym saldem migracji, co oznacza, że **liczba wymeldowań przewyższa liczbę zameldowań**. Ten trend wskazuje na migrację, zwłaszcza **młodych ludzi**, do większych ośrodków, co stanowi jedno z głównych wyzwań społecznych i uzasadnia potrzebę cyfrowej aktywizacji.
- **Struktura Wieków:** Około **17-18%** mieszkańców Gminy jest w **wieku poprodukcyjnym** (seniorzy 60+/65+), co czyni grupę starszych osób kluczową dla projektu (jako depozytariuszy historii – *Sąsiedzi Barcji*). Młodzież w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) stanowi około **19%** populacji.

Źródło informacji:

https://bip.gmina-bartoszyce.pl/system/obj/10971_Raport_Gminy_za_2024_r.pdf

Czytelnictwo i Kultura (Kontekst Biblioteki)

Gminna Biblioteka Publiczna w Bezledach i jej 4 filie działają w strukturze Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Bezledach.

Dostępne dane dotyczące czytelnictwa Gminnej Biblioteki Publicznej w Bezledach i jej filii (tu podać aktualne dane!!!) rzutują na wyzwania, przed jakimi stoi Biblioteka :

- **Dostępność:** Rozległy teren i rozproszona struktura osadnicza (110 miejscowości) sprawiają, że **dostęp do stacjonarnych placówek kulturalnych** jest utrudniony dla dużej części mieszkańców. Jest to główny argument na rzecz tworzenia **wirtualnych Chmur Kultury**, które niwelują bariery geograficzne.
- **Wyzwania Grupy Wieków:** Choć szczegółowe dane dla gminy wiejskiej są ograniczone, ogólne dane wskazują na konieczność aktywizacji wszystkich grup wiekowych. Projekt musi więc skutecznie docierać zarówno do **seniorów** (digitalizacja pamiątek), jak i **młodzieży** (gamifikacja w edukacji).

Charakterystyka Gminy Bartoszyce w pełni uzasadnia i wzmacnia strategiczne założenia projektu:

1. **Rozproszenie Ludności** jest bezpośrednim powodem dla **Cyfrowej Transformacji** (dotarcie do 110 miejscowości).
2. **Ujemne Trendy Demograficzne** (migracja młodych) są motorem do tworzenia **angażującej platformy edukacyjnej** (*Młodzi dla Dziedzictwa*), która buduje więź z regionem.
3. **Duży Udział Seniorów** jest szansą na **gromadzenie cennego, ginącego dziedzictwa** za pośrednictwem platformy *Sąsiedzi Barcji*.

Projekt odpowiada więc na **realne potrzeby** społeczności Gminy Bartoszyce.

2. Etapy projektu:

Etap I: Wzmacnianie Kompetencji (Bibliotekarz jako "Cyfrowy Kurator")

Moduł Szkoleniowy	Zadania Kluczowe	Efekt Końcowy
A. Archiwum w Chmurze	Szkolenia z technik zbierania historii mówionej, digitalizacji pamiątek i katalogowania zasobów cyfrowych (np. z użyciem Padlet, Omeka S).	Gotowe narzędzia i proceduralne instrukcje do zarządzania " Sąsiedzi Barcji ".
B. Interaktywna Kreacja Treści	Warsztaty z tworzenia gier, quizów i wirtualnych wystaw edukacyjnych (np. Genially, LearningApps, H5P).	Prototypy (wzory) interaktywnych materiałów na temat Gminy do wykorzystania w " Młodzi dla Dziedzictwa ".
C. Promocja i Dostępność	Nauka promocji cyfrowej (media społecznościowe, SEO) oraz zapewnienie dostępności cyfrowej treści (WCAG).	Opracowanie Strategii Promocji "Chmur Kultury" i audyt dostępności ich stron docelowych.

Etap II: Tworzenie i Aktywizacja (Praktyczne Uruchomienie "Chmur Kultury")

Bibliotekarze, wykorzystując nabyte kompetencje, tworzą i uruchamiają trzy zintegrowane "Chmury Kultury" jako finalny produkt projektu.

Chmura Kultury (Wirtualna Platforma)	Opis Wdrożenia	Aktywizacja Mieszkańców
1. Sąsiedzi Barcji (<i>Cyfrowe Historie</i>)	Uruchomienie Cyfrowego Archiwum Osobistego Gminy Bartoszyce, zbierającego historie mówione i zdigitalizowane pamiątki mieszkańców.	Cykliczne "Dni Digitalizacji" w filiach (seniorzy przynoszą zdjęcia, bibliotekarze skanują i opisują), tworzenie lokalnych podcastów.
2. Młodzi dla Dziedzictwa (<i>Edukacja Gamifikowana</i>)	Budowa strefy edukacyjnej z Wirtualnym Escape Roomem i interaktywnymi quizami na temat lokalnej historii, geografii i przyrody.	Konkursy szkolne na rozwiązywanie zagadek i tworzenie własnych infografik, angażowanie młodzieży w testowanie platformy.
3. Wirtualna Galeria Twórczości Gminnej	Stworzenie cyfrowej ekspozycji dla lokalnych twórców ludowych,	Webinaria z lokalnymi twórcami oraz warsztaty "Zrób to sam" w

Chmura Kultury (Wirtualna Platforma)	Opis Wdrożenia	Aktywizacja Mieszkańców
(Lokalni Artyści)	rękodzielników i poetów, umożliwiających im wirtualną prezentację prac.	wersji wideo, udostępniane w Chmurze.

3. Rezultaty Projektu

- Osiągnięcie minimum **15 000 unikalnych odsłon** łącznie na wszystkich platformach "Chmury Kultury" w ciągu pierwszych 12 miesięcy promocji.
- Zwiększenie udziału **mieszkańców z filii** w Gminie (spoza Bartoszyca) w cyfrowych zasobach o minimum **25%** w porównaniu do frekwencji fizycznej.

Poniższe założenia opisują konkretne działania i oczekiwane rezultaty w odniesieniu do każdej z trzech Chmur i grup odbiorców.

Nazwa Chmury: **Sąsiedzi Barcji** (Cyfrowe Historie Gminy)

Obszar	Szczegółowe Działania	Miernik Sukcesu
Gromadzenie Zasobów	Przeprowadzenie łącznie 20 "Dni Digitalizacji" (spotkania, wyjazdy do filii) w celu aktywnego zbierania historii mówionej i pamiątek.	Zebranie minimum 200 nowych zdigitalizowanych pamiątek (zdjęcia, dokumenty) i zarejestrowanie 50 historii mówionych od mieszkańców.
Utrzymanie Relacji	Utrzymanie stałego cyklu publikacji "Pamiętkowy Czwartek" na platformach cyfrowych biblioteki (przez cały czas trwania projektu).	Zapewnienie, że minimum 80% zebranych historii i pamiątek zostanie opublikowanych i skatalogowanych w Chmurze w pierwszym roku.
Zaangażowanie	Przeprowadzenie indywidualnych instruktaży dla seniorów, zwiększających ich kompetencje cyfrowe .	Uzyskanie minimum 100 zarejestrowanych użytkowników w wieku 60+ aktywnie przeglądających Chmurę "Sąsiedzi Barcji".

Nazwa Chmury: **Młodzi dla Dziedzictwa** (Edukacja Gamifikowana)

Obszar	Szczegółowe Działania	Miernik Sukcesu
Gamifikacja	Stworzenie i wdrożenie 3 nowych interaktywnych gier/quizów (np. <i>Wirtualny Escape Room Gminy</i>) bazujących na regionalnej wiedzy.	Udział minimum 500 uczniów ze szkół Gminy Bartoszyce w konkursach i grach edukacyjnych w Chmurze.
Współpraca ze Szkołami	Nawiązanie formalnej współpracy z 80% szkół w Gminie Bartoszyce w celu wykorzystywania zasobów Chmury jako uzupełnienia programu nauczania.	Osiągnięcie minimum 150 pobrań lub wykorzystania gotowych scenariuszy lekcji przez nauczycieli.
Promocja Wizerunkowa	Prowadzenie stałej, atrakcyjnej komunikacji dla młodzieży w mediach społecznościowych z wykorzystaniem krótkich formatów wideo (TikTok/Reels) .	Uzyskanie minimum 1000 obserwujących na dedykowanym kanale projektu i wskaźnik zaangażowania (komentarze/udostępnienia) na poziomie min. 5% .

Nazwa Chmury: Wirtualna Galeria Twórczości Gminnej

Obszar	Szczegółowe Działania	Miernik Sukcesu
Zasięg i Ekspozycja	Aktywne pozyskanie lokalnych twórców i digitalizacja ich prac do wirtualnej galerii.	Prezentacja minimum 25 lokalnych twórców (artyści, rzemieślnicy, literaci) w Wirtualnej Galerii w pierwszym roku.
Wirtualne Promocje	Organizacja cyklicznej akcji "Twórca Miesiąca" (prezentacja 1 artysty/autora co miesiąc z wywiadem wideo/tekstowym).	Przeprowadzenie i opublikowanie 12 wirtualnych promocji w roku, które wygenerują minimum 1500 odsłon w Galerii.
Użyteczność	Zapewnienie wysokiej jakości technicznej (zdjęcia, opisy) oraz widoczności (SEO) Wirtualnej Galerii.	Uzyskanie minimum 20 zapytań od osób spoza Gminy (mierzone np. poprzez formularz kontaktowy) o zakup prac lub współpracę z lokalnymi twórcami.

Długofalowe Rezultaty i Wzmocnienie Roli Biblioteki

- **Bibliotekarze jako "Cyfrowi Kuratorzy":** Biblioteki staną się liderami w digitalizacji kultury i edukacji, zmieniając swoją percepcję na nowoczesne, technologiczne centra.
- **Wzrost Dostępności:** Mieszkańcy małych miejscowości, którzy rzadko odwiedzają placówki, uzyskają dostęp do bogatych, interaktywnych zasobów kultury i edukacji z domów.
- **Integracja Międzypokoleniowa:** Chmury Kultury stworzą wspólny grunt do współpracy i wymiany wiedzy między seniorami (dostarczającymi wiedzę) a młodzieżą (wykorzystującą technologię).
- **Trwała Wirtualna Infrastruktura:** Powstaną stałe, łatwe w utrzymaniu platformy (Chmury Kultury), które będą mogły być rozwijane niezależnie od przyszłych projektów.

4. Promocja Projektu

Grupa Docelowa	Chmura Kultury (Prioritytet)	Komunikat Kluczowy	Kanały Promocji
Seniorzy 🧓🧓	Sąsiedzi Barci (Cyfrowe Historie)	"Twoja opowieść jest bezcenna. Pomóż nam ocalić historię!"	Ogłoszenia parafialne, spotkania Kół Gospodyń Wiejskich, plakaty w filiach, lokalne radio/prasa, bezpośrednie zaproszenia telefoniczne/listowne.
Młodzież (12-18 lat) 🎮	Młodzi dla Dziedzictwa (Edukacja Gamifikowana)	"Escape Room online i nagrody? Poznaj historię Bartoszcyc na luzie!"	Instagram Biblioteki, TikTok (krótkie rolki promujące zagadki), współpraca z samorządami uczniowskimi, plakaty w szkołach i na przystankach.
Lokalni Twórcy 🎨	Wirtualna Galeria Twórczości Gminnej	"Wystaw swoje prace 24/7. Dotrzyj do szerokiej publiczności"	Bezpośredni kontakt bibliotekarzy, e-mail/newsletter do lokalnych stowarzyszeń, ogłoszenia na

Grupa Docelowa	Chmura Kultury (Priorytet)	Komunikat Kluczowy online!"	Kanały Promocji stronach Urzędu Gminy.
Nauczyciele/ Rodzice 	Młodzi dla Dziedzictwa	"Gotowe, interaktywne materiały do nauki regionalnej. Wspieraj rozwój dziecka!"	E-maile do dyrektorów szkół, Rady Rodziców, promocja na zebraniach z rodzicami.
Eksportuj do Arkuszy			

3. Kluczowe Działania Promocyjne (Wydarzenia i Public Relations)

A. Uroczysta Premiera: "Otwarcie Cyfrowego Sezonu" (Wydarzenie Centralne)

- **Cel:** Oficjalne zaprezentowanie wszystkich trzech Chmur Kultury.
- **Format:** Uroczysta konferencja w Głównej Bibliotece w Bartoszycach z udziałem Władz Gminy i mediów.
- **Elementy:**
 - **Prezentacja "na żywo":** Bibliotekarze demonstrują, jak działa każda Chmura (np. rozwiązują jeden quiz, pokazują przykładową historię mówioną).
 - **"Kapsuła Czasu":** Zaproszenie pierwszej grupy seniorów do nagrania swoich wspomnień na żywo (do Chmury Sąsiedzi Barci) i pierwszej klasy uczniów do rozwiązania zagadki (do Chmury Młodzi dla Dziedzictwa).

B. Lokalne Ambasadorstwo i "Biblioteka na Wyjeździe"

- **Cel:** Dotarcie do filii i małych miejscowości.
- **Działanie:** Bibliotekarze (już przeszkoleni!) organizują **mobilne punkty informacyjne** w każdej filii. Przez tydzień w każdej filii Gminy Bartoszyce odbywa się:
 - **"Cyfrowe Korepetycje":** Indywidualne instruktaże dla seniorów, jak korzystać z Chmur na smartfonie.
 - **"Szkolny Dzień Quizu":** Wizyta w lokalnej szkole i przeprowadzenie turnieju na platformie "Młodzi dla Dziedzictwa".

C. Kampania Medialna "Cyfrowe Historie Bartoszyce"

- **Cel:** Budowanie zasięgu i wiarygodności.
- **Działanie:**
 - **Współpraca z lokalną prasą i radiem:** Publikacja serii artykułów/audycji o konkretnych historiach z "Sąsiedzi Barci" (np. "Odnaleźliśmy pamiątkę Pani Marii").
 - **Sekcja na stronie Urzędu Gminy:** Umieszczenie stałego, widocznego banneru promującego Chmury Kultury, co nadaje projektowi rangę oficjalnej inicjatywy.

D. Rola Bibliotekarza w Promocji

W tym projekcie bibliotekarze nie są tylko technikami, ale **głównymi Ambasadorami Cyfryzacji i animatorami kultury**.

1. **Indywidualne Wprowadzenie:** Każdy bibliotekarz musi potrafić (i aktywnie oferować) **indywidualne instruktaże** dla seniorów z obsługi platformy na ich własnym telefonie/tablecie.
2. **Aktywność w Terenie:** Uczestnictwo w lokalnych wydarzeniach (festyny, jarmarki) z mobilnym punktem dostępu do Chmur.
3. **Współpraca Międzyfiliami:** Wymiana doświadczeń, który komunikat najlepiej zadziałał w danej filii, co zwiększy efektywność promocji w całej Gminie.

5. Podsumowanie:

Finalnym efektem projektu jest ugruntowanie roli Biblioteki w Gminie Bartoszyce jako **lidera cyfrowej transformacji**, który nie tylko chroni dziedzictwo, ale także aktywnie angażuje różne grupy wiekowe i geograficzne do jego współtworzenia i poznawania. Projekt zapewnia **trwałość cyfrowej infrastruktury** i procedur, gwarantując ciągłość zarządzania zasobami regionalnymi w przyszłości.

Projekt "E-Sąsiedzi" jest w pełni przygotowany do transformacji cyfrowych zasobów w **żywy i dynamiczny element życia społeczności lokalnej**.